

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК
імені І.В. Поповича

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
економіки та менеджменту

Грибак О.Я.
(прізвище та ініціали, підпис)
“ 26 ” “ 08 ” 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)
Галузь знань 07 Управління і адміністрування
(назва галузі знань)
Спеціальність 073 Менеджмент
(назва спеціальності)
Освітня програма Менеджмент
(назва спеціальності)
Вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021 р

Робоча програма навчальної дисципліни Теорія організації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент»
(код та найменування спеціальності)

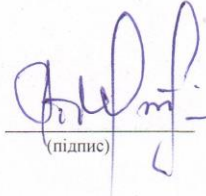
Укладач:

доцент кафедри, к.е.н., доцент В.І. Душка
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича
(назва кафедри)

протокол № 2 від «25» 08 2021 року

Завідувач кафедри ЕПД в АПК імені І.В. Поповича
(назва кафедри)

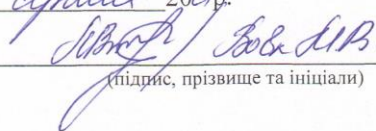

Музика П.М.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Менеджмент
(назва спеціальності)

протокол № 1 від «25» серпня 2021 р.

Голова НМКС

(підпис, прізвище та ініціали)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту
(назва факультету)

протокол № 1 від «26» 08 2021 р.

Голова НМРФ

(підпис, прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0 / 90	3,0 / 90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	4
• практичні заняття, год.	36	6
• лабораторні заняття, год.		
семинарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма семестрового контролю	залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 53 %

для заочної форми навчання – 11 %

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Теорія організації»

Предметом вивчення теорії організації є аналіз процесів, що протікають в організаційних системах, включаючи закономірності і проблеми розвитку організації, що є цілеспрямованим об'єднанням в групи окремих людей для спільної діяльності. Саме в процесі співпраці можна досягти найбільш високих результатів і направити колективні зусилля людей для реалізації загальних цілей.

Мета дисципліни - формування сучасного, на основі системного підходу, погляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Вивчення навчальної дисципліни *Теорія організації* ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: *Психологія і соціологія, Основи економічної теорії*.

Здобуті знання з *Теорії організації* є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: *Менеджмент, Самоменеджмент*.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, СК (ФК))

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

– **загальні компетентності:**

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

– **спеціальні (фахові) компетентності:**

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

2.3. Програмні результати навчання (ПРН):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назва теми	Кількість годин											
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	і.р.	с.р.		л	п	лаб	і.р.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна теорія організації												
Тема 1. Методологічні засади теорії організації	7	2	4			1	4,5	0,5	1			3
Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі	8	2	4			2	4,5	0,5	1			3
Тема 3. Організація як система	7	2	4			1	4,5	0,5	1			3
Тема 4. Організація як соціум	6	1	4			1	3,5	-	0,5			3
Тема 5. Організаційний процес	6	1	4			1	4	0,5	0,5			3
Разом за розділом 1	34	8	20			6	21	2	4			15
Розділ 2. Теоретико-методологічні аспекти формування організації												
Тема 6. Самоорганізація	7	1	4			2	4,5	1	0,5			3
Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації	7	1	4			2	3,5	-	0,5			3
Тема 8. Організаційне проектування	7	1	4			2	4,5	1	0,5			3
Тема 9. Культура організації	7	1	4			2	2,5	-	0,5			2
Разом за розділом 2	28	4	16			8	15	2	2			11
Інші види самостійної роботи	28					28	54					54
Всього	90	12	36			42	90	4	6			80

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Методологічні засади теорії організації Сутність поняття «організація». Закони організації. Принципи організації. Етапи розвитку організації. Збереження рівноваги організації та її цілісності.	2	0,5
2	Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі Організаційні теорії. Еволюція теоретичних концепцій організації. Основні моделі організацій. Сучасна організаційна парадигма.	2	0,5
3	Тема 3. Організація як система Формування системних уявлень. Будова систем. Класифікація систем. Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій.	2	0,5
4	Тема 4. Організація як соціум Соціальна організація і соціальна спільність. Основні види соціальних організацій. Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах.	1	-
5	Тема 5. Організаційний процес Організаційна діяльність. Принципи управління. Оптимізація управління. Методи управління.	1	0,5
6	Тема 6. Самоорганізація Природно-наукові засади синергетики. Синергетична концепція самоорганізації. Процеси самоорганізації. Принципи самоорганізації. Гнучкість організації. Сталість організації.	1	1
7	Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації Внутрішнє середовище організації. Зовнішнє середовище організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.	1	-
8	Тема 8. Організаційне проектування Концептуальні терміни. Методологія проектування організаційних форм управління. Технологія проектування організаційних форм управління. Оцінка ефективності організаційних форм управління.	1	1
9	Тема 9. Культура організації Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Типологія організаційних культур. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.	1	-
Усього годин		12	4

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема 1. Методологічні засади теорії організації Теорія організації і її місце в системі наукових знань.	4	1
2.	Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі Закони організації і їх застосування.	4	1
3.	Тема 3. Організація як система Принципи динамічної організації і раціоналізації.	4	1
4.	Тема 4. Організація як соціум Еволюція теорії організації. Межі теорії організації.	4	0,5
5.	Тема 5. Організаційний процес Організація і управління.	4	0,5
6.	Тема 6. Самоорганізація Процеси самоорганізації. Принципи самоорганізації.	4	0,5
7.	Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації Дослідження факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.	4	0,5
8.	Тема 8. Організаційне проектування Проектування організаційної структури управління. Визначення параметрів організаційної структури управління та складання організаційних регламентів. Оцінка ефективності організаційних проектів. Розрахунок показників ефективності організаційних проектів.	4	0,5
9.	Тема 9. Культура організації Типологія організаційних культур. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.	4	0,5
Усього годин		36	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Методологічні засади теорії організації Групування принципів. Збереження рівноваги організації та її цілісності.	1	3
2	Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.	2	3
3	Тема 3. Організація як система Класифікація організацій за ознаками: класифікація за	1	3

	принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації, які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілеспрямовані організації; цілеорієнтовані організації; цілепридатні організації; паразитичні організації).		
4	Тема 4. Організація як соціум Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації. Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок.	1	3
5	Тема 5. Організаційний процес Оптимізація управління. Адаптивні й такі, що самі настроюються, системи. Методи управління: детермінований метод управління; програмно-цільовий метод управління; ціннісно-орієнтований метод управління.	1	3
6	Тема 6. Самоорганізація Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації. Гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи. Виробнича гнучкість: фактори та функціональні й структурні ознаки виробничої гнучкості. Статична й динамічна сталість. Типи сталості: внутрішня, зовнішня і спадкова сталості; кількісна й структурна сталості. Несталий стан системи. Сталість і управління змінами.	2	3
7	Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтова діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження). Методи дослідження зовнішнього середовища (зовнішній моніторинг): зовнішнє спостереження; цільове спостереження; неформальний пошук; формальний пошук.	2	3
8	Тема 8. Організаційне проектування Переваги та недоліки традиційних організаційних	2	3

	форм управління. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління. Теоретичні засади створення й розвитку організаційних форм управління. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління. Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних утворень.		
9	Тема 9. Культура організації Громадянська й корпоративна культури. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей; кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.	2	2
Разом годин на самостійне вивчення		14	26
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		28	54
Усього годин		42	80

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання полягають у написання реферату та виконання описових завдань з таких тем:

1. Сутність поняття «організація», об'єкт та предмет теорії організації.
2. Місце теорії організації в системі наукових знань.
3. Закони організації: сутність та класифікація.
4. Закон синергії: формулювання і варіанти реалізації.
5. Закон самозбереження: формулювання і варіанти реалізації.
6. Закон розвитку: формулювання і варіанти реалізації.
7. Закон інформованості: формулювання і варіанти реалізації.
8. Закон єдності аналізу та синтезу: формулювання і варіанти реалізації.
9. Закон композиції та пропорційності: формулювання і варіанти реалізації.
10. Закони соціальної організації: формулювання і варіанти реалізації.
11. Основні принципи організації: сутність та класифікація.
12. Принципи статистичної та динамічної організації.
13. Принципи раціоналізації.
14. Життєвий цикл та етапи розвитку організації.
15. Класична школа теорії організації Тейлора.
16. Адміністративна школа Файоля.
17. Теорія ідеальної бюрократії Вебера.
18. Організаційна школа Л. Г'юліка-Л.Урвіка.
19. Теорія Гласієр.
20. Теорія адміністративної поведінки Ч. Бернарда та Г. Саймона.
21. Теорія інститутів і інституційних змін.
22. Тектологія Богданова.

23. Ноосфера Вернадського.
24. Основні моделі організацій: органічна та механістична моделі.
25. Системний підхід як методологічна основа теорії організації.
26. Поняття, що характеризують будову систем.
27. Загальна класифікація систем.
28. Внутрішнє середовище організації.
29. Зовнішнє середовище організації.
30. Поняття соціальної організації.
31. Принципи управління як організаційної діяльності.
32. Методи управління за кібернетичним підходом.
33. Гнучкість організації.
34. Синергетична концепція самоорганізації.
35. Ключові поняття організаційних структур управління.
36. Основні методи проектування організаційних форм управління.
37. Значення і завдання організаційного проектування.
38. Оцінка ефективності організаційних проектів.
39. Поняття та основні характеристики організаційної культури.
40. Порівняльний аналіз системного та комплексного підходів. Схема застосування системного підходу до проектування організації.

5. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, розв'язування задач та ситуаційних завдань, тестування, виступ з рефератом, а також методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо).

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- семінарські заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекції та практичні заняття, а також самостійну роботу.

Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, який здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних і практичних занять, а також за допомогою поточних контрольних робіт та експрес-опитування;
- підсумковий/семестровий контроль, який може проводитися у формі комплексної контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

1. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять.

2. Проведення проміжного тестування.
3. Проведення поточних контрольних робіт та опитування.
4. Проведення підсумкової контрольної роботи.

Всі види поточних контрольних заходів оцінюються за національною шкалою, входять в обчислення САЗ.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Під час семестрового контролю враховуються результати контролю усіх видів навчальної роботи.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Денна форма

Оцінювання здійснюється за 100 – бальною шкалою, національною – зараховано/не зараховано та шкалою ECTS.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Максимальна кількість балів за засвоєння тем з дисципліни «Теорія організації» протягом семестру становить 100:

$$100 \text{ (ПК)} = 100;$$

де:

100 (ПК) – 100 максимальна кількість балів з поточного контролю, яку може набрати студент за семестр.

$$ПК = \frac{100 * САЗ}{5} = 20 * САЗ$$

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування та письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних балів:

✓ студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);

✓ за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);

✓ за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Заочна форма

Максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається як сума середнього балу поточного оцінювання (ПК) за 4-бальною шкалою протягом семестру, перерахованого у 30-бальну шкалу та результатів оцінювання тематичної самостійної роботи (ТСР) у міжсесійний період за 70-бальною шкалою. Перерахунок середнього балу поточного оцінювання за 4-бальною шкалою у відповідний бал за 30-бальною шкалою здійснюється за формулою:

$$ПК = 30 * САЗ / 5 = 6 * САЗ$$

Присутність студента при виставленні підсумкової оцінки не обов'язкова, якщо ним виконані усі передбачені види робіт.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Кучер М.М. Теорія організації: конспект лекцій. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2013. 130 с.

2. Душка В.І. Теорія організації: методичні рекомендації для виконання практичних завдань та самостійної роботи студентами спеціальності 073 "Менеджмент". Львів, 2021. 56 с.

3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;

4. Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;

5. Друкований роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Білявська Ю. В., Микитенко Н. В. Теорія організації : підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 424 с.

2. Марченко О.М., Томаневич Л.М. Теорія організації: навчальний посібник. Львів : ЛДУВС, 2015. 359 с.

3. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: "Крок", 2019. 368 с.

4. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, В. В. Малий та ін. / За ред. І.В. Шереметьєвої. Д.: Національний гірничий університет, 2011. 258 с.

Додаткова:

1. Виноградський М. Д. Менеджмент в організаціях: навч. посібник для здобувачів освіти екон. спец. вузів / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. Київ: Кондор, 2002. 654 с.

2. Жуковська Л. Е., Борисевич Є.Г., Стрельчук Є.М. Теорія організацій : навч. посібник. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. 148 с.

3. Захарчин Г. Механізми формування організаційної культури на підприємств. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 241-248.

4. Колосов А. М., Прус Н. В. Теорія організації: навч. посіб. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2014. 213 с.

5. Монастирський Г.Л. Теорія організації: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 319 с.

6. Федулова Л.І. Менеджмент організацій: підручник. Київ : Либідь, 2004. 448 с.

7. Ситник Й. С. Менеджмент організацій: начальний посібни. Львів: «Тріада плюс», Київ «Алерта», 2008. 456 с.

8. Терещенко Т. Теорія організації: навч. посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2015. 335 с.

9. Чернявський А.Д. Організаційне проектування: навч. посіб. К.: МАУП, 2005. 160 с.

10. Шлійко А. В. Теорія організації: конспект лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 152 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>

2. Львівська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.lounb.lviv.ua>

3. Короткий курс лекцій з дисципліни «Теорія організації». URL: http://studme.com.ua/1584072011147/ekonomika/teoriya_organizatsii.htm

4. Монастирський Г.Л. Теорія організації: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 319 с. URL: https://pidruchniki.com/1584072015404/menedzhment/teoriya_organizatsiyi

